

Методи лінгвістичних досліджень

Екзаменаційний проект з курсу
“Актуальні проблеми сучасної лінгвістики”
студентки 62 групи
Волокити Марії

Викладач доцент Т.Є.Недашківська

План:

- 1. Поняття про методи наукового дослідження.
- 2. Вихідні прийоми наукового аналізу мовного матеріалу.
- 3. Класифікації методів дослідження лінгвістики.

Література:

- Кодухов В. И. Общее языкознание. — М., 1974. — С. 202—281.
- Березин Ф. М., Головин Б. Н. Общее языкознание. — М., 1979. — С. 279—292, 296—307, 330—365.
- Общее языкознание: Методы лингвистических исследований / Отв. ред. Б. А. Серебренников. — М., 1973. — 318 с.
- Засорина Л. Н. Введение в структурную лингвистику. — М., 1974. — С. 157-310.

Література: *(продовження)*

- Білецький А. О. Основні методи дослідження в сучасному мовознавстві // Методологічні питання мовознавства. — К., 1966.
- Карпенко Ю. Вступ до мовознавства: Підручник. — К.: Академвидав, 2006. — 334 с.
- Кочерган М. П. Загальне мовознавство: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих закладів освіти. — К.: Академія, 1999. — 288 с.

Вихідні прийоми методів аналізу мовних фактів

(за М. Кочерганом)

- ІНДУКЦІЯ
- ДЕДУКЦІЯ
- АНАЛІЗ
- СИНТЕЗ

Тлумачення терміну “метод”

- **Метод** (від грец. *methodos* -«шлях дослідження, пізнання») — система правил і прийомів підходу до вивчення явищ і закономірностей природи, суспільства і мислення; шлях, спосіб досягнення певних результатів у пізнанні і практиці, тобто спосіб організації теоретичного і практичного освоєння дійсності.

М.П. Кочерган

- **Метод дослідження** — спосіб пізнання предмета чи явища.

Ю. Карпенко

- **Метод** — процедура виявлення й опису специфічних особливостей предмета чи явища або певної його сторони, що дає змогу одержати нові знання про будову предмета, його властивості, особливості їх вияву тощо.

В. Русанівський

Класифікація методів дослідження лінгвістики (за Ю.Карпенком)

За метою дослідження мови:

Описові методи

(оперують мовними фактами, які можна безпосередньо спостерігати; призначені для переліку і класифікування досліджуваних мовних явищ)

Експериментальний

(найчастіше використовують при дослідженні фонологічного рівня мови)

Дистрибутивний

(полягає в класифікуванні мовних форм за їх розподілом у тексті одна відносно другої)

Статистичний

(за допомогою спеціального математичного апарату досліджує кількісний аспект мовних явищ)

За метою дослідження мови:

Реконструктивні методи

(дають змогу на базі мовних фактів, що піддаються
Безпосередньому спостереженню, відновити мовні факти,
які неможливо безпосередньо спостерігати)

Порівняльно-історичний

(застосовують для відкриття законів, за
якими розвивалися споріднені мови в минулому)

Внутрішньої реконструкції

(за відомими фактами дає змогу
відновити давніші невідомі її факти)

За шляхом досягнення мети:

- **Індуктивний** – на основі окремих фактів формулюють загальні положення, роблять висновки про загальне.
- **Дедуктивний** – на базі загальних положень, що мають достовірний характер (або сприймаються як такі), формулювати твердження, робити висновки відносно окремих фактів, інтерпретації їх.

За способом дослідження мови:

- **Синхронічний метод** забезпечує вивчення мови загалом чи окремих її компонентів на одному часовому зрізі. За допомогою цього методу встановлюють зв'язки досліджуваного об'єкта з іншими у межах однієї мовної системи, зумовленість цього об'єкта, умотивованість окремого (об'єкта) цілим (системою).
- **Діахронічний метод** полягає в дослідженні мови загалом чи її компонентів у процесі історичного розвитку і встановленні причинно-наслідкових зв'язків між попереднім та наступним станом досліджуваного явища

**Правильно обраний метод дослідження
дає змогу ефективно досягти наукових
результатів.**

Дякую за увагу!